

številno zastopano. Vrhniška šolska mladina je pod vodstvom svojega učiteljstva priredila priskrben sprejem. Skupščina se je vršila ob veliki udeležbi odposlancev iz vse banovine. Po živahnih razpravah so se razčistila vsa vprašanja in doseglo popolno soglasje. Dosedanja predsednica, dvorna dama ga. dr. Tavčarjeva, je bila izvoljena za častno predsednico. Za prvomestnika je bil izbran ing. Janko Mačkovič, v odbor pa še nastopni: direktor Simon Dolar, dr. Janko Kersnik, narodni poslanec Ivan Prekoršek, Miroslav Seneković, gošpa Potočnikova, nadzornik Anton Hren, Viljem Rohrman, Mirko Gruden, akademik Uršič, postajni načelnik v pokouju Ludvik, profesor Kolar, dr. Vasič in načelnik prosv. oddelka J. Breznik. Nato sta bila izvoljena tudi nadzorni odbor in razsodišče. — Novi odbor si je nadel nalogo, reorganizirati delo svojih podružnic v duhu sedanjega časa v podvig narodno obrambnega dela. Nadzorni odbor in razsodišče sta ostala dosedanja. JUU, sekcija za dravsko banovino je zastopala podpredsednica Završanova.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

— Jugoslovanski zdravniki so ugotovili na letošnjem zdravniškem kongresu na Bledu, da pride v Jugoslaviji na 2600 ljudi ena narodna šola, ena gostilna pa že na 360 prebivalcev.

— Nabava šolskih knjig. Člani ljubljanskih nabavljalnih združenj si morejo tudi letos nabaviti pri združni Učiteljski knjigarni v Ljubljani, Franciška ulica 6. šolske knjige in druge potrebščine proti nakaznicam. Z združenji se vrši obračun na obroke in običajna povračila enako kot pri drugem blagu.

— Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbenecv dravske banovine ima svoj izredni občni zbor v ponedeljek, dne 8. oktobra t. l. ob 19.30 uri v gostilni Birk Josip, Borštnikov trg št. 2 v Ljubljani. Dnevni red: Poročilo o stanju bolniškega sklada in predlog o regulaciji mesečnih prispevkov za bolniški sklad. V slučaju nesklepnosti se bo vršil pol ure pozneje istotam s istim dnevnim redom nov izredni občni zbor, ki bo sklepal veljavno neglede na število prisotnih članov.

— V Murski Soboti bo dne 13. 14. in 15. oktobra t. l. v Sokolskem domu kmetijska razstava, združena s šolsko vrtnarsko razstavo. Priprave so v polnem teku. V posameznih odborih za prireditev razstave delajo nastopni tovariši: Velnar J., sreski šol. nadzornik, Poredoš Stefan, šol. upr. v Pertoči, Bako Karel, šol. upr. v Strukovcih, Titan Ivan, šol. upr. v Kupšincih, Titan Joško, šol. upr. v Puconcih, Flto Blaž, šol. upr. v Markovcih, Džuban Jože, šol. upr. v Križevcih, Vertež Haladar, šol. upr. v Hodošu in Fram Viljem, šol. upr. v Prosenjakovcih.

— Sekcija Podmladka Jadranske straže pri kralj. banski upravi opozarja upraviteljsva šol in poverjenišva PJS, da prejmejo vsi Podmladki prihodnji teden 1. okrožnico PJS, s katero naj točno in gotovo seznanijo vse organizirano članstvo. Ako bi kak Podmladek okrožnico ne prejel, naj to Sekciji takoj javi. Misliiti je na zimske prireditve, akademije in predavanja.

— 19. IX. t. l. je preminul Milutin Požar, sin tov. Metoda in tov. Pavle Požar šol. upravitelja v Boh. Bistrici. Ob bridki izgubi izrekamo žalujočim iskreno sožalje.

„Drobiž...“

(Nabral — nč —)

Gimnazija v Sremskih Karlovcih je med najstarejšimi, saj je bila osnovana že l. 1791. Te dni so se ob 30-letnici ustanovitve Srbskega Sokola v Sremskih Karlovcih sestali gimnazijci iz vseh še živčih letnikov. Sedanji direktor gimnazije g. Jakovljevič je govoril o nekdanji, sedanji in bodoči karlovaški gimnaziji. Ob koncu govora je predlagal resolucijo, da se da njegovi gimnaziji stari, klasični humanistični tip. Utemeljeval je to zahtevo s tem, ker goji le humanistična gimnazija heroizem. Nam Jugoslovanom pa je potrebno, da smo junaški, ker moramo še izvojevati borbo za obstanek, in moramo v njej tudi zmagati. — To gimnazijo je obiskoval med drugimi tudi pesnik Branko Radičević. — Na sestanku vseh generacij so nabrali prav lepe zneske za podpiranje ubogih dijakov, ki obiskujejo letos ta ugledni zavod.

Mnogo imamo otrok, ki so jecljavci. Po neki statistiki je pri nas vsaki 100. šolar jecljavec. Kako je otežkočen pouk zaradi jecljavcev, vemo vsi ki jih imamo v svojih razredih. Jecljavci se čutijo v družabnem pogledu zapostavljeni. V inozemstvu imajo posebna društva, ki skrbje, da se odpravljajo govorne hibe pri mladih sodržavljanih. Taka društva se imenujejo: »Udruženje prijateljev logopedije«. Zastopniki iz 20 držav so imeli začetkom septembra v Budimpešti kongres, na katerem je bila po dr. Freundu iz Zagreba zastopana tudi Jugoslavija. Dr. Freund je zdaj upravnik ambulante za govorne hibe na zagrebški kliniki. Zanimivo je, da je v prejšnjih letih dr. Freund tudi sam jecljal, pa se je ozdravil z lastno metodo. V Zagrebu bodo sistematično zdravili zdaj vsa mladež, ki je podvržena jecljanju ali drugim govornim hibam. V Jugoslaviji imamo 30.000 otrok, ki trpe na takih hibah.

Ob priliki letošnje skupščine JUU smo opazovali na beograjskih ulicah mogočno po-

»PREHRANA — KUHANJE«
spisali Marija Pleškova in Marjeta Prašnikarjeva. Izdal odbor učiteljic gospodinjsko nadaljevalnih šol.

Odkar obstajajo gospodinjsko-nadaljevalne šole si žele njih učiteljice kratkih, preprostitih brošur, v katerih bi bila zbrana učna snov, ki se na teh šolah obravnava. V odboru učiteljic gospodinjsko nadaljevalnih šol se je premišljevalo, kako v teh težkih časih urediti to željo. Premagala se je največja težkoča, to je finančno vprašanje in izšla je prva izmed predvidenih brošur.

Delj se v dva dela. Vsak posamezen je zase celota, vendar se med seboj izpopolnjujeta.

V »Prehrani« je tov. Pleškova na podlagi večletnih izkušenj in opazovanj v gospodinjsko nadaljevalnih šolah zbrala v kratkih in lahko razumljivih sestavkih vse to kar mora vedeti tudi kmetijska gospodinja, da nudi svoji družini zdravo, tečno, okusno in ceneno hrano. V prvem poglavju govori splošno o prehrani, zraku, vodi, o redilnih snoveh vobče, vitaminih, poživilih in začimbah.

V naslednjem so na kratko obravnavana živalska živila kot: mleko, jajca, meso in maščoba. Izmed rastlinskih živil omenja posebej: moko, krompir, stročnice, zelenjad, kisló zelje, gobe, sadje in načine shranjevanja zelenjadi. Slede še splošne opombe o shranjevanju živil.

V drugem delu brošure »Kuhanje«, nam tov. Prašnikarjeva razjasnjuje kuharske skrivnosti. Pomudi se o higieni v kuhinji, nato govori splošno o pripravi jedil, o osnovnih pojmih kuhanja (kuhati, peči, dušiti itd.), o prežganju, rahljajnih sredstvih, raznih vrstah testa, kruhu, juhab pečenju mesa, kuhanju krompirja, zelenjadi in stročnic, o rabi ostančkov masti, o narastkih in bolniški hrani.

Brošuro zaključuje kratko poglavje: »Gost v hiši«, kjer se seznanijo dekleta z osnovnimi pravili stregbe in lepega vedenja pri mizi.

Z izdajo te in tudi naslednjih brošur je narejen pri pouku gospodinjsko nadaljevalnih šol velik korak naprej. Gojenkam ne bo več treba napisovati pri pouku in praktičnem delu obravnave snovi in s tem izgubljati kratko odmerjeni čas pouka. Vsaka učenka bo raje žrtvovala par dinarjev, pa bo imela lične brošurice, ki so gotovo priročneje in preglednejše kot snov, napisana v zvezkih.

Izdaja brošur ima pa tudi še drug pomen. Izmed obširne snovi, ki jo obsejajo razne panoge gospodinjstva, je izbrana le ona, ki je kmetijski gospodinjji nujno potrebna in ustreza učnemu načrtu gospodinjsko nadaljevalnih šol. Pouk se bo še bolj poenotil, ker

I. B A J Ž E L J

VESELE URE

so potrebne za vsako šolo in za vsakega razrednika v osnovni šoli. — Knjiga nam daje navodila za moderno telesno vzgojo v I. razredu.

Kar smo že dolgo pogrešali,

to smo sedaj dobili. — Naročila za knjigo sprejema UČITELJSKA TISKARNA v Ljubljani. — Cena broš. 24 Din, trdo vez. 30 Din

vorko poljedelskih organizacij iz vse države, ki so došle v prestolico na svoj letni kongres. Kakor poročajo listi, pa se bo vršil 27. septembra na Krstov dan še en tak mogočen zbor kmečkih predstavnikov. Na združno prošnjo bo prišlo 20.000 kmetov in 800 kmetov iz vseh predelov naše domovine. Med vodilnimi čimtelji kmetijskih združenj so v večini krajev tudi naši stanovski tovariši.

Prosvetni minister v ČSR je potrdil novo ustavo češkoslovaške narodne cerkve. Dozdaj so imeli namreč dve ustavi za to versko sekto in sicer iz l. 1921. za vernike v čeških zemljah; za ostale iz Slovaške in Podkarpatske Rusije pa iz l. 1925. Zeleč ujediniti vse, pa so predložili zdaj pristojnemu, to je ministru za prosveto, novo ustavo.

V praškem zoološkem vrtu so imeli radosten dogodek. Bengalska tigrica je povrgla 2 mladička. Upravo zoološkega vrta pa je obdarila pred dnevi tudi medvedka, ki so jo nedavno pripeljali iz Podkarpatskega. Mladi naraščaj je deležen vseh simpatij mladih Pražanov, ki hodijo s svojimi učitelji na obiske v živalski vrt.

V Zagrebu je toliko mladine v srednjih šolah, da se je pokazala potreba za ustanovitev še četrtega gimnazijskega zavoda. Savski ban dr. Perović je že podvel korake, da se bo IV. realna gimnazija otvorila še v tem šolskem letu in bo razbremenila ostale tri.

V Hanovru so zborovali nemški prirodoslovci, ki so imeli to pot že 93. letni kongres. Najvidnejši nemški prirodoslovci sodelujejo pri znani nemški književni družbi »Kosmos«. Zanimive knjige »Kosmosa« imajo naše okrajne učiteljske knjižnice še iz prejšnjih dob.

Avstrijci so še pred otvoritvijo univerze posegli po redukciji stolic. Dunajski prosvetni minister je upokojil na dunajskem in graškem vseučilišču več profesorjev, da mu ostane čim večji kredit za nižje ljudsko šolstvo.

bodo te knjižice marsikateri učiteljici vodnik pri njenem delu in jo bodo držale v okviru učnega načrta.

Prvi brošuri sledi v kratkem: »Dom. Obлека«, ki je že v tisku, nato pa še: Zdravje v kmetjskem domu. — Nega dojenčka.

Kot že objavljeno se sprejemajo naročila za knjižico: »Prehrana — Kuhanje« pri tov. Pleškovi, na Vrhnikih. Cena brošure je 4 Din.

Radi svoje priprostosti in uporabnosti bo dobro služila tudi kot pomožna knjiga pri pouku gospodinjstva na narodnih šolah.

Učiteljski pravnik

IZPLAČEVANJE DRAGINJSKIH DOKLAD DRŽAVNIM UPOKOJENCEM.

V prvi polovici meseca oktobra vsakega leta mora vložiti vsak upokojenec in upokojenka, ki prejema pokojnino od dravske finančne direkcije v Ljubljani, prijavo za prejem osebnih in rodbinske draginjske doklade. (V aprilu se prijave odslej ne bodo vlagale več.) Prijave, ki jih upokojenci vložijo pred oktobrskim rokom ali pa po tem roku, se obravnava, kakor da niso bile predložene v predpisanem roku.

Radj pravilne sestave svojih prijav naj se upokojenci ravnaajo po teh-le navodilih:

1. Vsak upokojenec in upokojenka naj zapiše na svoji prijavi:

a) Številko svojega likvidacijskega lista, ki je zapisana na kuponu vsake čekovne nakaznice, po kateri dobi svojo pokojnino, ali pa naj prijavi priloži kupon. (Čekovna številka 10.011 je na vsakem kuponu ista in je za evidenco upokojencev brez pomena.)

b) Točno zvanje, kakor je navedeno v odločbi o odmeri pokojnine, ne pa, kakor zapišejo nekateri, le »upokojenec« ali celo »zasebnik«.

c) Pristojno občino svojega bivališča. Tu di vsakokrat, kadar se upokojenec preseli z ene občine v drugo, mora k svoji vlogi, ki jo pošlje dravski finančni direkciji, priložiti tudi potrdilo občine oziroma policijske uprave, katerega dne se je preselil.

2. Na vsa vprašanja v posameznih razpredelkih prijave je treba odgovoriti z besedami v obliki kratkih stavkov, kakor n. pr.: »Ne izvršujem nobene obrti«, »Nimam nobenih dohodkov« itd., če se odgovarja na vprašanje z »da« in »ne«, če se prostor v razpredelku prečrta ali pa pusti celo prazen, prijava ni veljavna.

3. Prijave morajo biti izpolnjene in podpisane lastnoročno in sicer s črnilom. S strojem ali pa s svinčnikom pisane prijave se bodo upokojencem vračale, ker take listine niso veljavne.

4. Navedbe, o višini zasebnih dohodkov, ki jih imajo upokojenci ali upokojenke in njihovih rodbinskih članov, potrdijo na prijavi izključno davčne uprave ne pa občine, ki pri nas ne pobirajo davkov.

5. Za vsakega otroka, starega nad 16 let, za katerega se zahteva izplačevanje rodbinske doklade, se mora priložiti potrdilo o rednem šolanju. Na teh potrdilih mora biti navedeno poleg učenčevega imena tudi ime, zvanje in bivališče upokojenca, očeta ali matere, dalje, če uživa učence od domačih ali tujih naprav šolsko ali znanstveno štipendijo, podporo ali ustanovo, ki znaša več kakor 200 Din na mesec.

6. Za dokaz, da neomožena hčerka še vodi gospodinjstvo očetu, ki je vdovec, potrdita na prijavi dva aktivna ali upokojena državna uradnika.

Ob tej priliki se državni upokojenci in upokojenke opozarjajo, da morajo javiti finančni direkciji v Ljubljani vsako izpremembo v družinskem in imovinskem stanju, ki ima za posledico, da jim oseba ali rodbinska draginjska doklada ne pripada več. Zlasti so dolžni takoj javiti, če se otroci nehaljo šolati med šolskim letom, če dosežejo dohodek nad 200 Din mesečno bodisi v denarju ali naravi, če hčerka neha voditi očetu, ki je vdovec, gospodinjstvo in če otrok umrje.

Neglede na oktobrski rok za vložitev prijav mora vložiti vsak državni upokojenec, preden se mu začne izplačevati pokojnina, prijavo za prejem draginjskih doklad, sestavljen po gornjih navodilih, kateri priloži tale dokazila:

a) za uživanje rodbinske draginjske doklade za ženo poročni list;

b) za izplačevanje rodbinskih draginjskih doklad za otroke njihov rojstni liste,

c) če se zahteva rodbinska draginjska doklada za otroka, starega nad 16 let, ker je trajno nesposoben za delo in pridobivanje, potrdilo 2 (dveh) državnih ali samoupravnih zdravnikov, da je nesposobnost za pridobivanje nastopila pred 16. letom, če se je otrok redno šolal, pred njegovim 23. letom starosti.

Listine ad a) in b) morajo biti v originalu ali pa v prepisu, overjenem pri pristojnem sodišču. Vse te listine so proste takse, če je na njih označeno, da so izdane zaradi prejemanja draginjskih doklad.

Poročni in rojstni listi otrok se prilože samo k prvi prijavi ob upokojitvi, pozneje pa samo, če nastanejo izpremembe v rodbini, ob rojstvu otrok ali ob ponovni poroki.

Tiskovine za prijave je založilo Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani.

Za finančnega direktorja šef odseka za računovodstvo, višji računski inspektor: Podpis l. r.

O tem obveščamo svoje člane in tudi vse neorganizirane drž. upokojence naše banovine s pripombo, da si morajo drž. upokojenci predpisane tiskovine (prijave) sami preskrbeti. Naročijo se pri omenjenem društvu. Izvod stane 1 Din. Dobe se pa tudi v trafikah, v

večjih krajih. Kjer se jih ne dobi, je stvar upokojencev, da zainteresirajo v vsakem kraju enega trafikanta, ki bo imel te tiskovine na zalogi. Pri posameznih naročbah se naj priloži v pismu znamke 1 Din 50 p za tiskovino, poštovno in ovitek.

Društveni člani dobijo pravočasno po en izvod brezplačno.

Naša gospodarska organizacija

VSEMU UČITELJSTVU MARIBORSKEGA OKROŽJA!

Med počitnicami je preminul najavtoritativnejši in največji sin našega naroda — general Maister. Bil je prvi resnični slovenski junak, ki je zgrabil v odločilnem trenutku meč in branil naš rod in njegovo zemljo pred pohlepom tučca. Sto in stotisočem naših krvnih bratov je otel zemljo in svobodo!

Pokojni general Maister je visoko čislal učiteljstvo in njegovo delo. Saj je bilo ravno učiteljstvo še posebno častno zastopano v krogu njegovih ožjih sodelavcev v onih usodnih dneh, ko se je končno odločala usoda naše zemlje in velikega dela našega naroda. Pa tudi potem je še vedno snoval, vodil in uresničeval razne načrte v korist našemu narodu in njegovi ožji in širši domovini. In tudi pri tem delu mu je stalo učiteljstvo ob strani.

Tako velikega resničnega prijatelja učiteljstva se nikoli ni imelo, kakor ga je imelo v osebi generala Maistra!

Zato je naša dolžnost, da damo vidnega izraza spoštovanju njegovega spomina s tem, da zberemo

Maistrov kamen

Učiteljskemu domu v Mariboru.

Zavedamo se, da v današnjih razmerah ne moremo pričakovati velikih darov. Pač pa smo uverjeni, da ne bo nikogar v naših vrstah, ki bi ne prispeval — četudi skromen dar — v počastitev in ohranitev spomina prvega in največjega slovenskega junaka.

Učiteljski dom v Mariboru,

dne 20. septembra 1934.

Opomba: Gornji poziv je razposlal UD vsem šolam mariborskega okrožja. Darove bomo izkazovali v »Učit. tovarišu«.

—g Penzionat Uč. doma v Mariboru je zopet napolnjen do zadnjega kotečka. Mnogo reflektantov je moral odkloniti radi pomanjkanja prostora. Sedanji dom je nujno potreben razširitve. Prav tako nujen pa je tudi oddelek za dekleta. Podvojimo delo za naš dom! Kje ste mecenji, ki boste to omogočili in si postavili trajen spomenik?!

—g Članom Učit. samopomoči. V teh dneh ste dobili položnice za 331. smrtni slučaj — Adolf Friedl, Svetinje. Članski prispevek znaša za samce 6 Din, za poročene pare 11 Din. Imamo pa veliko zaostankov. Poravnajte jih, saj je v avgustu in septembru samo 1 smrtni slučaj. — Uprava je prejela že toliko prošenj za podpore iz podpornega sklada, da se bodo nove prošnje reševale šele v decembru 1934. ali v januarju 1935. Počakajte s prošnjami! — Učit. samopomoč ima 2553 članov.

—g Samopomoč učiteljskih otrok v Ljubljani. Zadruga ima 146 članov z 237 zavarovanci. 4. sept. 1934. je plačala zadruga 2380 Din odpravnine za 9. slučaj. Za oktober dobe vsi člani položnice za 10. slučaj. Vsi zamudniki se prosijo, da poravnajo svoje zaostanke. Lavrič Pavel.

—g Zahvala. Prejeli smo: Samopomoč učiteljskih otrok v Ljubljani registr. z. z om. z. Podpisana se zahvaljujem za odpravnino, ki mi jo je izplačala zgoraj imenovana zadruga ob moji polnoletnosti. Lavrič Ljudmila.

—g Učiteljski dom v Ljubljani opozarja svoje zadrugnike, da bo v nedeljo 30. sept. t. l. ob 9. uri dop. v sobi odsekov JUU sekcije Ljubljana izredni občni zbor, ki bo sklepal o nakupu poslopja za Učit. konvikt, Zadrugniki, udeležite se ga!

—g Učitelji, starši! Prijavite svoje otroke v zavarovanje. Samopomoč učiteljskih otrok sprejema otroke in varovance učiteliev in učiteljic v starosti od dopolnjenega 3. do dopolnjenega 10. leta.

Učiteljska tiskarna

—t Ali je pouk iz državožnanstva v narodni šoli mogoč? Potreben je in mogoč! Učiteljska tiskarna je izdala knjigo: Dr. Fr. Ogrin: Državožnanstvo. Ker knjiga vsebuje nauk-o državi in državni organizaciji ter podaja tudi pregledno vsebino upravnih in drugih zakonov, je kot priročna knjiga potrebna vsakemu učitelju in vsaki učiteljici. Pri vseh učnih predmetih naletite na vprašanja, na katera najdete odgovore le v tej knjigi. Vsako upraviteljsvo in vsak(a) učitelj(ica) mora torej imeti to knjigo!

—t Dr. Fran Ogrin: Državožnanstvo. Ravnokar je v založbi Učiteljske tiskarne izšla ta knjiga, ki je na priporočilo Glavnega prosvetnega sveta pod S. br. 866/33 od 14. jul. 1934 od Ministrstva prosvete z odlokom S. n. br. 24.849 z dne 11. avg. 1934 odobrena kot učna knjiga za srednje in strokovne šole. Cena broš. knjigi je 24 Din, v polplatno vez. pa 28 Din. — Knjiga je potrebna vsemu učiteljstvu na narodnih, meščanskih,